

Barn i frigörelsen från våld

Sårbarhet och motstånd i kontexter av mäns våld mot kvinnor

av

Martina Vikander

Akademisk avhandling

Avhandling för filosofie doktorsexamen i socialt arbete,
som kommer att försvaras offentligt
fredag den 12 juni 2025 kl. 09.15,
Hörsal L2, Örebro universitet

Opponent: docent Veronica Ekström
Marie Cederschiöld högskola
Stockholm

Örebro universitet
Institutionen för beteende, social och rättsvetenskap
701 82 Örebro

Sammanfattning

Mäns våld mot kvinnor i nära relation är ett omfattande samhällsproblem. Barn som lever i familjer där fäderna eller styvfäder utövar våld mot barnens mödrar utsätts också för våldet. För att möjliggöra barns och kvinnors frigörelse kan de behöva riskhanteringsåtgärder i form av skydd- och stödsatser från socialtjänsten eller polisen. För att öka åtgärdernas genomförbarhet behöver både barnens och mödrarnas behov identifieras och beaktas. Syftet med avhandlingen är att fördjupa förståelsen för barn i frigörelsen från våld genom att analysera behovet och genomförbarheten av riskhanteringsåtgärder i kontexter av mäns våld mot kvinnor i nära relation. Avhandlingen bygger på intervjuerna med våldsutsatta mödrar och ungdomar, dokumenterade polisförhör med barn och en forskningsöversikt om barns erfarenheter av socialarbetare. De olika materialen har bidragit till att olika aspekter av barns behov har kunnat studeras utifrån flera perspektiv. Resultaten visar att barns behov formas av deras sårbarhet och möjlighet till motstånd. Patriarkala maktordningar kan förstärka sårbarheten och minskar både barnens och mödrarnas möjlighet till frigörelse. Genomförbarheten av riskhanteringsåtgärder kan dock öka genom tillgängliga professionella som har en holistisk förståelse av våld där barns relationella utsatthet inkluderas, samt mödrars och barns möjlighet att bryta med våldsutövaren. Genom att erkänna barns och mödrars relationella sårbarhet och dess koppling till maktstrukturer kan åtgärder breddas för att möjliggöra mer omfattande och inkluderande skydd och stöd. Avhandlingen understryker dock vikten av att riskhantering inte bara handlar om att skydda, utan också om att stärka barns och mödrars förmåga att agera och utmana makten i våldet.

Nyckelord: barn, ungdomar, våld i nära relation, könsrelaterat våld, riskhantering, skydd, stöd, socialtjänst, polis, familjerätt, patriarkat, makt, feministisk teori.